

Elevuppföljningar/Enkäter

2001

UF0511

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Befolkningens utbildning

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Statistiken är officiell på den nivå som redovisas i Statistiska meddelanden, Serie UF.

A.4 Beställare

Myndighet/organisation: SCB
Kontaktperson: Harald Theorin
Telefon: 08-506 940 00, 019-17 60 00
Telefax: 08-661 52 61, 019-17 70 80
e-post: harald.theorin@scb.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: SCB
Kontaktperson: Harald Theorin
Telefon: 019-17 69 37
Telefax: 019-17 70 82
e-post: harald.theorin@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204) och datalagen (1973:289) för behandling som påbörjats före personuppgiftslagens ikraftträdande. På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (1995:606) och förordningen (1995:1060) om vissa personregister för officiell statistik.

A.8 Gallringsföreskrifter

Missivbrevet i undersökningen innehöll information om att registret skulle bevaras på SCB under 10 år, men inget gallringsbeslut finns. Det finns heller inget beslut från DI att registret får bevaras. Gallringsfrist: 10 år. Ansökan om gallring måste ställas till Riksarkivet om ca: 9 år.

A.9 EU-reglering

Statistiken regleras inte av EU.

A.10 Syfte och historik

SCB har sedan slutet av 1960-talet genomfört enkätundersökningar bland studerande och före detta studerande inom olika skolformer såsom grundskola, gymnasieskola, högskola och olika typer av vuxenutbildning. Dessa så kallade elevuppföljningar är urvalsundersökningar med syfte att beskriva övergången mellan olika utbildningsformer, utträdet från utbildning samt inträde och etablering på arbetsmarknaden. Elevuppföljningarna är engångsundersökningar där målgrupp, referenstid samt inriktning för undersökningarna beslutas i samråd med viktiga användare av statistiken. Den senast genomförda elevuppföljningen (2001) är en jämförelse mellan examinerade och icke examinerade högskolenybjörjare 1993/94.

De återkommande undersökningarna om inträdet på arbetsmarknaden och gymnasieungdomars studieintresse har tidigare ingått i elevuppföljningarna men utgör sedan 1999 egna statistikprodukter.

Syftet med undersökningen om högskolenybjörjare 1993/94 var främst att belysa situationen för personer som klarat av en stor del av sin högskoleutbildning men inte tagit någon examen.

A.11 Statistikanvändning

Innehållet i undersökningen är beslutat i samråd med programrådet för programmen Utbildning-arbetsmarknad och Prognosinstitutet, där det finns representanter från Högskoleverket, Skolverket, AMS, NUTEK, Göteborgs- och Stockholms universitet, Näringsdepartementet samt Utbildningsdepartementet.

A.12 Uppläggning och genomförande

Högskolenybjörjare 1993/94 gjordes under vintern 2001 och var en urvalsundersökning av engångskaraktär. Uppgifterna samlades in under tiden december 2000-mars 2001 via postenkäter till personer som påbörjade en högskoleutbildning under läsåret 1993/1994. Urvalstorleken var 9 300.

Undersökningens rampopulation hämtades från Universitets- och högskoleregistret. Rampopulationen stratifierades på examen (examinerade och icke examinerade), utbildningsprogram och kön.

Den postenkät som skickades ut innehöll frågor om bl.a. uppehåll eller avbrott i studierna, huvudsaklig verksamhet under en viss mätvecka, arbete och arbetets

överensstämmelse med utbildningen. Två skriftliga påminnelser skickades ut.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Nästa elevuppföljning kommer att ha en helt annan inriktning. Den kommer att handla om elever som avslutade grundskolan 1997. Publicering i slutet av 2001.

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Vintern 2001 genomförde SCB en enkätundersökning bland högskolenybörjare 1993/94. Syftet med undersökningen var främst att belysa situationen för personer som klarat av en stor del av sin utbildning men inte tagit en examen.

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

I statistiken redovisas bland annat:

Examen för högskolenybörjare 1993/94

Uppehåll eller avbrott i studierna bland högskolenybörjare 1993/94

Huvudsaklig verksamhet i december 2000 för högskolenybörjare 1993/94

Arbetets överensstämmelse med utbildningen för högskolenybörjare 1993/94

1.1.1 Objekt och population

Statistikens objekt är individer. Målpopulationen utgjordes av dem som började en högskoleutbildning 1993/94 och läst minst 75 procent av poängen på det påbörjade utbildningsprogrammet. Rampopulationen utgjordes av dem som påbörjade en högskoleutbildning 1993/94 och varit registrerade under minst 75 procent av det antal terminer som krävs för att slutföra utbildningen.

1.1.2 Variabler

Variablerna i statistiken är hämtade från Universitets- och högskoleregistret samt enkätfrågor.

Från Universitets- och högskoleregistret:

Kön

Utbildningsinriktning

Enkätvariabler

Högskolepoäng

Studier utomlands

Kännedom om kraven för att ta ut en examen

Planer på uttag av examensbevis

Orsak till att inte tagit tagit ut examensbevis
Betydelse av ett examensbevis i olika sammanhang
Avbrott eller uppehåll i studierna
Skäl till avbrott eller uppehåll i studierna
Verksamhet i december 2000
Förvärvsarbete i december 2000
Anställningsform i december 2000
Veckoarbetstid i december 2000
Arbetsmarknadssektor i december 2000
Arbetets överensstämmelse med utbildningen
m.fl.

1.1.3 Statistiska mått

Punktskattningar. Totalen t för variabel y skattas med:

$$\hat{t}_y = \sum_{h=1}^H \frac{N_h}{m_h} \sum_{r_h} y_k$$

N_h = Stratumstorlek

m_h = Svarande inklusive överteckning i stratum h

r_h = Responsmängd av storlek m_h

$y_k = 1$ för viss egenskap, t.ex. planer på att ta ut ett examensbevis på någon högskoleutbildning; 0 annars

Den vanligaste statistiska måttet är andel där nämnaren antingen är en känd total eller en skattad total.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Det finns sex huvudgrupper i redovisningen:

- *Examinerade som gått på yrkesprogram.* I denna grupp redovisas personer som under hela eller större delen av sin högskoleutbildning har varit registerade på ett program som leder till yrkesexamen, och som tagit ut ett examensbevis på denna utbildning.
- *Examinerade som gått på övriga program.* I denna grupp redovisas personer som under hela eller större delen av sin högskoleutbildning har varit registerade på övriga program, och som tagit ut ett examensbevis på en generell examen (magister eller kandidat). Tre undergrupper till övriga program har sorterats ut genom att välja SUN-inriktning – ekonomi (34), data och systemvetenskap (48) samt övriga.
- *Examinerade som gått på kurser.* I denna grupp redovisas personer som under hela eller större delen av sin högskoleutbildning har varit registerade på kurser, och som tagit ut ett examensbevis på en generell examen (magister eller kandidat). I gruppen ingår även personer som gått på program som leder till

yrkesexamen, men som tagit ut ett examensbevis på en generell examen.

- *Ej examinerade som gått på yrkesprogram.* I denna grupp redovisas personer som under hela eller större delen av sin högskoleutbildning har varit registrerade på program som leder till yrkesexamen, och som *inte* tagit ut ett examensbevis.
- *Ej examinerade som gått på övriga program.* I denna grupp redovisas personer som under hela eller större delen av sin högskoleutbildning har varit registrerade på övriga program, och som *inte* tagit ut ett examensbevis. Tre undergrupper till övriga program har sorterats ut genom att välja SUN-inriktning – ekonomi (34), data och systemvetenskap (48) samt övriga
- *Ej examinerade som gått på kurser.* I denna grupp redovisas personer som under hela eller större delen av sin högskoleutbildning har varit registrerade på kurser, och som *inte* tagit ut ett examensbevis.

Samtliga uppgifter om registrering och examina hämtades från universitets- och högskoleregistret. För personer som hade flera uppgifter om registrering under en termin prioriterades yrkesprogram före övriga program, som i sin tur prioriterades före kurser. För examinerade med flera examensuppgifter prioriterades en yrkesexamen före en generell examen.

Samtliga huvudgrupper och undergrupper redovisas på kön.

1.1.5 Referenstider

Läsåret 1993/94 för objekt. December 2000 för de flesta variablerna.

1.2 Fullständighet

Elevuppföljningarna ligger i gränslandet mellan utbildning- och arbetsmarknadsstatistik och ingår som en del av båda dessa statistikgrenar.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Urvalsfelet i undersökningen bedöms vara litet. Mätfel kan förekomma men storleken på dessa är okänt. Bortfallet var stort och kan ha en snedvridande effekt på skattningarna p.g.a. olika svarsbeteende i olika grupper. Det stratifierade urvalet minskar den snedvridande effekten, men bara med avseende på de registervariabler som används för stratifieringen. Mål- och rampopulation skilde sig ganska mycket.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Rampopulationen bestod av 33 546 personer som påbörjade en högskoleutbildning läsåret 1993/94. Populationen stratifierades. Stratifieringsvariabler var examination (2), kön (2) och utbildningsprogram (16). Sammanlagt bildades 64 strata. I varje stratum drogs ett obundet slumpmässigt urval. Storleken på urvalet var sammanlagt 9 317 personer. P.g.a. en felkodad variabel hamnade cirka 400 av personerna i urvalet i fel stratum. Bidraget till den totala osäkerheten från urvalet torde dock inte vara så stort.

De svar som inkommer räknas upp med vikter som tar hänsyn till varierande urvalssannolikheter och svarsfrekvenser i olika strata. I skattningsförfarandet ligger ett antagande om att de saknade uppgifterna för objekten i bortfallet inte avviker från de svarandes uppgifter i respektive stratum. Uppräkningsvikten för ett stratum framgår under punkt 1.1.3, Statistiska mått.

2.2.2 Ramtäckning

Ram- och målpopulation var olika. Rampopulationen utgjordes av dem som påbörjade en högskoleutbildning 1993/94 och varit registrerade under minst 75 procent av det antal terminer som krävs för att slutföra utbildningen. Målpopulationen utgjordes av dem som började en högskoleutbildning 1993/94 och läst minst 75 procent av poängen på det påbörjade utbildningsprogrammet.

Undertäckning i statistiken utgjordes främst av personer som klarat av 75 procent av kurspoängen men som inte kommit med i rampopulationen. Undertäckningen bedöms vara liten.

Övertäckning bestod främst av personer som var med i rampopulationen, men som inte klarat av minst 75 procent av kurspoängen (en fråga om detta fanns med i frågeblanketten). Övertäckningen var stor. Ungefär 500 svar kom från personer som inte tillhörde målpopulationen.

2.2.3 Mätning

Det finns ett ganska stort antal frågor i undersökningen som är av retrospektiv karaktär. Risker för minnesfel vid uppgiftslämnandet finns när sådana frågor används. Storleken på minnesfelen är inte kända.

2.2.4 Svartsbortfall

Objektsbortfallet i undersökningen var cirka 35 procent. Objektsbortfallet varierade mycket mellan olika strata. Det partiella bortfallet varierade mellan olika frågor och olika redovisningsgrupper.

2.2.5 Bearbetning

Programmet som används vid dataregistrering innehåller validitetskontroller. Dessutom görs manuell granskning och rättning av insamlade data. Bearbetningens bidrag till det totala felet bedöms vara litet.

2.2.6 Modellantaganden

Inga antaganden utöver det som nämns om bortfallet under punkt 2.2.1.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Nej

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Det var en engångsundersökning.

3.2 Framställningstid

Arbetet med frågeblankettens innehåll och urvalsdesignen påbörjades i oktober 2000. Urvalet drogs i december 2000. Missiv och frågeblankett skickades ut den 19 december 2000. Tack- och påminnelsekort sändes ut den 19 januari 2001. Ett påminnelsebrev med ny frågeblankett sändes ut den 2 februari 2001. Datainsamlingen avslutades den 14 mars 2001. Granskning och rättning av materialet påbörjades i mars. Tabell- och rapportframställning genomfördes under maj-september 2001.

3.3 Punktlighet

Statistiken publicerades drygt två månader efter utsatt datum.

4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Det var en engångsundersökning.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Mycket av innehållet i statistiken är ganska unikt med avseende på de målstorheter som skulle beskrivas. Alla de grupper som målvariablerna redovisas för är definierade utifrån information som finns i Universitets- och högskoleregistret, t.ex. kön och utbildningskoder.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Statistiken är ett komplement till SCB:s registerstatistik om högskolan. Enkätundersökningen innehåller många variabler som är svåra att mäta med register.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiska meddelanden, serie UF49.

5.2 Presentation

Tabeller och text.

5.3 Dokumentation

Produktionsdokumentation finns inte i tryckt form.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Statistikanvändare kan få specialbearbetningar gjorda. Det går också att, efter speciell prövning att få tillgång till en avidentifierad version av primärmaterial. Prövningen tar mindre än en vecka.

5.5 Upplysningstjänster

Harald Theorin, programmet Utbildning-arbetsmarknad vid SCB.
Telefon: 019-176937
Fax: 019-177082
e-post: harald.theorin@scb.se